

Vznik opery

Ak by sme sa spýtali človeka, ktorý nie je odborníkom na hudbu, čo je opera, odpovedal by, že je to také spievané divadlo. A v podstate, by to bola aj tak trochu pravda.

Opera je hudobno-dramatický útvar, spájajúci slovo a hudbu, herecké a baletné umenie spolu so scénickým obrazom do jedného súvislého celku. Do konca 19. storočia bola uznávaná tzv. číslovaná opera. Tento názov bol odvodený od toho, že sa opera skladala z jednotlivých čísel a to: orchestrálnej predohry, ktorá väčšinou nesúvisela s hudobným obsahom opery. Ďalej sa opera skladala z árií, čo sú časti určené sólovému spevu, ktoré boli technicky náročné aby mohol spevák preukázať svoj talent a technickú zdatnosť čo sa spevu týka. Árie niekedy veľmi nesúviseli s dejom samotného diela. Potom sa pridávali duetá, tercetá, kvartetá atď., čo sa nazývalo ansámble čiže spev viacerých. Árie a ansámble však neposúvali dej veľmi dopredu. Túto úlohu (posúvať dej) mali recitatívy, čiže časti určené akémusi hovorenému spevu. V podstate ide o intonovanie reči v malom intervalovom rozsahu, takže sa text viac prednáša ako spieva. Tieto časti dopĺňa zbor. Na konci niektorých dejstiev i na konci celého diela sa spájajú hlasy všetkých sólistov zo zborom, čím vzniklo majestátne finále.

V 80. rokoch 16. storočia sa preto v paláci grófa Giovanniho Bardiho začali stretávať umelci a vedci z Florencie. Bardiho dom sa stal sídlom akéhosi literárno-umeleckého krúžku, ktorý nazvali camerata. Členovia sa teda u Bardiho stretávali a diskutovali na tému možnosti vzkriesenia antickej drámy, kde boli hudba a spev rovnocennými partnermi. Mnohí členovia cameraty predvádzali a predstavovali na stretnutiach svoje vlastné nové diela. Autori, týchto vtedy novodobých diel, prešli vo svojej tvorbe od polyfónie – viac hlasnosti k monódii, čo je jednoduchá a hlasná hudba. K tomuto kroku sa rozhodli preto, aby poslucháči lepšie rozumeli textu. Základom týchto diel sa stal recitatív (prednášanie textu v malom intervalovom rozsahu) a nevyumelkovaný jednoduchý spev. Hudba mala v týchto dielach len úlohu sprevádzať čo bolo oproti jej dovtedajšiemu vedúcemu postaveniu podradné. Zároveň však vyjadrovala obsah textu. Takýto štýl bol nazvaný *stile rappresentativo* čiže recitatívny spev. Prvým dielom napísaným v tomto štýle bolo diela *Dafné* od Jacopa Periho

Materiál :

https://www.youtube.com/watch?v=C1ZL5AxmK_A

<https://www.eurodidact.sk/apps/ihv3/index.html#resources/catalog/theory/oper/01.json>

Zadanie :

1. Čo je to opera?
2. Kde vznikla opera ?
3. Ako sa volá prvé operné dielo?